

„Mąstymo mokyklos“ projekto įgyvendinimas Šiaulių lopšelyje-darželyje „Pasaka“

Nuo 2015 metų mokykla dalyvauja „Mąstymo mokyklų“ projekte.

Projektą įgyvendina Thinking Schools International, LLC. Tai organizacija, siekianti esminių permainų mokyklose, mokyklų tinkluose, veikianti tarptautiniu ir regioniniu mastu, skatinanti visų ugdymo proceso dalyvių ir švietimo organizacijų bei jų narių bendradarbiavimą, kartu kuriant naujus ugdymo būdus ir metodus, grįstus besimokančių organizacijų narių įvairių mąstymo procesų vystymu.

Šiuo metu Mąstymo mokyklos veikia šiose valstybėse: Australija, Naujoji Zelandija, Dubajus, Etiopija, Egiptas, Indija, Lietuva, Norvegija ir Šiaurės Airija, Tailandas, Didžioji Britanija ir JAV, Jungtiniai Arabų Emiratai.

„Mąstymo mokykla“ – pasaulyje žinoma kaip progresyvi, mąstymo kultūrą puoselėjanti filosofijos kryptis, kurios tikslas – ugdyti vaikų metakognityvinius gebėjimus.

Mąstymo mokyklos įrankių/metodų taikymo naudos:

- Pagerėja mokinių mokymo(si) pasiekimai (žinių ir gebėjimų, testų rezultatai).
- Gerėja mokinių lankomumas.
- Ugdosi nepriklausomi, reflektuojantys, turintys mokymosi įgūdžius besimokantieji.
- Ugdomi mąstymo įgūdžiai, kurie atitinka XXI amžiaus moksleivio ir laikmečio poreikius.
- Gerėja mokymo(si) ir pamokų kokybė.
- Mokyklos bendruomenėje susiformuoja mąstymo kultūra.
- Į ugdymo turinį integruojami mąstymo įgūdžiai.
- Sukuriama motyvuojanti, skatinanti bendradarbiauti, saugi mokymosi aplinka.
- Padidėja mokytojų motyvacija.

Projektas apima:

1. mokytojų strateginės grupės parengimą;
2. mokytojų kolektyvo mokymus ir konsultavimą;
3. mokinių mąstymo ugdymą bei mąstymo žemėlapių, kaip įrankių rinkinio, skatinančio mokymąsi, taikymą;
4. patyrusio patarėjo – konsultanto konsultacijas viso proceso metu;
5. galimybę tapti akredituota „Mąstymo mokykla“;
6. narystę „Mąstymo mokyklų“ tinkle.

Ką reiškia būti „Mąstymo mokykla“?

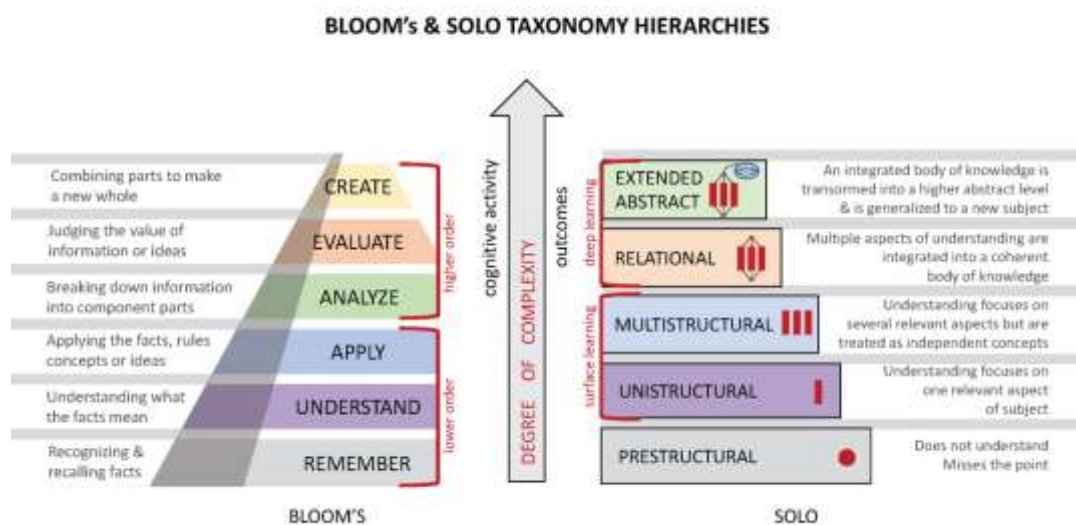
„Mąstymo mokykloje“ kiekvienas jos narys mokosi kartu ir vienas iš kito, todėl kinta visos organizacijos požiūris: į mąstymą skatinančios aplinkos kūrimą, į vizualinių įrankių naudojimą, į mąstymo gebėjimų ugdymą, į elgesio formavimą, į klausinėjimo svarbą, į mokymąsi bendradarbiaujant.

Visko pradžia – elgesio įpročių ugdymo susitarimai ir jų laikymasis, nes vaiko pasiekimai ir pažanga labai priklauso nuo jo elgesio įpročių: užsispyrimo įveikti klaidas, atkaklumo užbaigti užduotį, nuolatinio domėjimosi, smalsumo ir pan. Todėl būdami „Mąstymo mokykla“ pirmiausia įsivardiname ir susitariame, kokius elgesio įpročius diegsime/tobulinsime (autorė Bena Callik). Mūsų įstaigoje yra sutarta gilintis į kelių svarbiausių elgesio įpročių formavimą, kurie vaikui augant nepamirštami, bet vis papildomi kitu įpročiu: duomenų surinkimas įtraukiant visus pojūčius, impulsyvumo valdymas, atkaklumas, mąstymas drauge, tikslumo siekimas.

Kaip ugdomi šie elgesio įpročiai? Kiekvieną dieną mokytojai skiria bent **3 minutes laiko elgesio įpročio formavimui**, klausinėdami, su vaikais aptardami istorijų veikėjų elgesį, žiūrėdami filmukus, žymėdami stenduose savo pasiekimus ir pan.

Kartu su elgesio įpročių ugdymu mokykloje diegiamos mąstymo strategijos, panaudojant įvairius mąstymo įrankius. Vienas iš jų – atviri klausimai. Į šiuos klausimus galimi keli teisingi

atsakymai, svarbiausia šio mąstymo įrankio dalis – atsakymo argumentas. Atsižvelgiame į Bloomo, Solo taksonomijas ir palaipsniui vaikams užduodame aukštesnio lygio klausimus, kurių atsakymams sugalvoti reikia laiko, būtent todėl mokytojai **skiria pakankamai laiko atsakymo išlaukimui** ir grupės vaikų impulsyvumo valdymui. <https://youtu.be/FNwz5HGni74>

Mąstymo mokyklos įrankiai leidžia **mąstymą mokymosi procese padaryti matomu**.

Ugdymo procese taikomi mąstymo įrankiai: mąstymo raktai (autorius Tony Ryan), mąstymo žemėlapiai (autorius David Harley), mąstymo kepurės (autorius Edward de Bono). Šie įrankiai pradami taikyti ne visi iš karto, vaikai nuolat mokosi ir taiko skirtingus mąstymo būdus ir įrankius.

Mąstymo įrankius, padedančius suvokti informaciją, dažniausiai parenka mokytojai, bet vaikams, pagal poreikį, (dienai, savaitei, mėnesiui) paliekami/prisegami matomose vietose (stenduose, lentynose, ant stalų) kad jie savarankiškai pasigilintų, pakartotų, sugalvotų papildomų atsakymų ar klausimų. Kai kurias užduotis vaikai gauna atlikti ir namuose kartu su tėveliais, tokiu būdu mąstymą ir kūrybiškumą skatinanti veikla **įtraukia ir šeimos narius**.

„Mąstymo mokyklos“ taikomi įrankiai padeda vaikams pasiekti aukštesnių rezultatų, ugdomi mokėjimą mokyti, problemų sprendimo strategijų ir kt. gebėjimų.

Visose mokyklose, kuriose įdiegtos mąstymo strategijos, pagerėja mokinių mokymosi pasiekimai. Pateikiame mūsų įstaigos įžvalgas ką duoda „Mąstymo mokykla“.

Mokytojų tobulėjimas

Žvelgiant iš šalies, viskas atrodo paprasta, tačiau iki dalyvavimo akreditacijos procese, Šiaulių lopšelio-darželio „Pasaka“ pedagogai intensyviai mokėsi, reflektavo ir tarėsi ne vienerius metus, nes tik visiems kartu laikantis bendrų susitarimų ir strategijos pasiekama nauja ugdymo kokybė bei progresas ugdant vaikų metakognityvinius gebėjimus.

Šiaulių lopšelyje-darželyje „Pasaka“ „Mąstymo mokyklos“ įrankiai, įgyvendinant ikimokylinį ir priešmokyklinį ugdymą, pradėti taikyti nuo 2015 metų. Nuo 2015 m. iki 2019 m. vyko intensyvus pedagogų profesinis tobulinimasis bendradarbiaujant su „Mąstymo mokyklos“ sertifikuotais lektoriais. Nuo 2019 m. iki 2022 m., bendradarbiaujant su „Thinking go“ organizacija, teikiančia aukštos kokybės tobulėjimo galimybes, nukreiptas į „Mąstymo mokyklos“ vystymąsi, buvo įgyvendintas ESFA finansuotas projektas „Kryptingas vaikų mokymosi mokytis kompetencijų ugdymas taikant „Mąstymo įpročių“ metodą“.

Projekto metu pedagogai gilinosi, kaip organizuoti ugdomąją veiklą, padedant tvirtus vaikų kritinio, loginio, kūrybinio mąstymo ugdymo pagrindus, formuojant mokėjimo mokytis įgūdžius. Jie tobulinosi Lietuvos ir užsienio (Didžiojoje Britanijoje) stažuotėse, veiklų stebėjimuose, seminaruose, mentorių mokymuose. Buvo atnaujinta ikimokylinio ugdymo programa „Vaikystė“ <https://youtu.be/klvo0bPUIB0>, parengti mentoriai, sukurtas metodinis leidinys. <https://pasaka.mir.lt/projektas-kryptingas-vaiku-mokymosi-mokytis-kompetenciju-ugdymas-taikant-mastymo-iprociu-metoda/>

Pedagogai tobulindami ugdymo proceso organizavimą nuo 2022 metų taiko „Pamokos studijos“ metodą. Šis mokymosi bendradarbiaujant metodas – pažangus būdas leidžia per praktiką ir refleksiją pasiekti veiklos planavimo ir ugdymo kokybės.

Nuo 2017 metų pedagogai ir vadovai skleidžia sukauptą patirtį konferencijose, rengia atvirų veiklų pristatymus ir refleksijas atvykstantiems kitų įstaigų pedagogams ir vadovams.

„Mąstymo mokyklos“ strategija

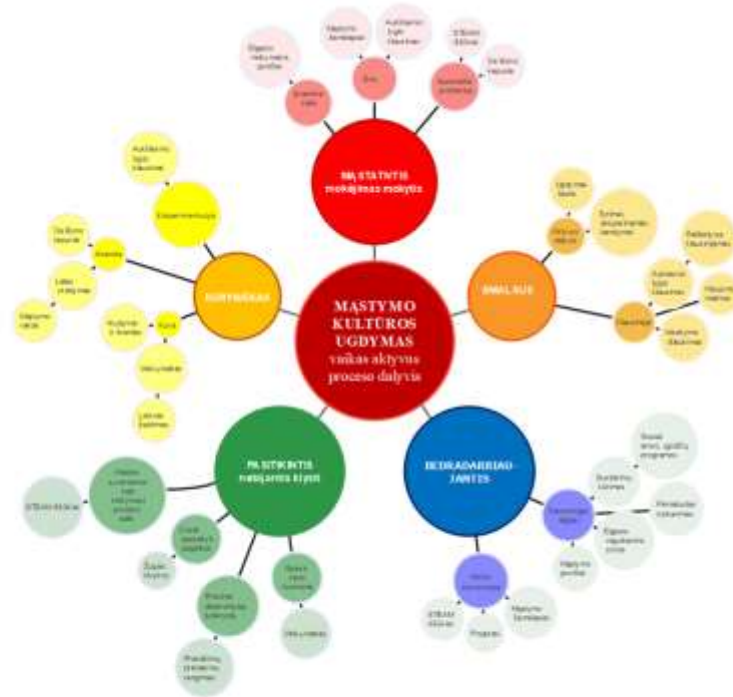
Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ numatyta, kad švietimo sistema „*ugdo asmens savybes ir įgūdžius, kurių reikia norint prisitaikyti kintančiame pasaulyje ir jame klestėti: atsparumą, sveiką savivertę, kūrybiškumą, kritinį mąstymą. Tam pagrindas padedamas dar šeimoje ir ikimokyklinio ugdymo metu.*“. „Mąstymo mokyklos“ kultūros diegimas yra įtrauktas į įstaigos strateginį ir veiklos planus, o misijoje apsibrėžta ugdyti vaikų socialinius gebėjimus, kūrybiškumą ir kritinį mąstymą.

2015 metais įstaiga įsivertino savo veiklą ir patyrimą ugdati mąstymo gebėjimus, tai pakartojo 2022 metais, matome, kad žengtas ryškus žingsnis orientuojant ugdymą į vaiką, skatinant jo gebėjimą mąstyti įvairiais būdais.

2023 metais darbo grupė diskutavo ir taikant „Design sprint“ metodą kūrė „Mąstymo mokyklos“ strategiją integruojant ją į bendrą įstaigos strategiją.

Centre – vaikas – aktyvus proceso dalyvis, kuris mąsto, yra smalsus, kūrybiškas, pasitikintis ir bendradarbiaujantis. Ugdymo proceso metu naudojant „Mąstymo mokyklos“ elementus ir įrankius lavinami klausinėjimo, aktyvaus dalyvavimo, bendradarbiavimo, mokymosi, kūrybingumo, eksperimentavimo, įsivertinimo, problemų sprendimo, sąmoningo elgesio gebėjimai ir kompetencijos.

Page | 1

Įgyvendinus šią strategiją bus pasiekiamas svarbiausias Šiaulių lopšelio-darželio „Pasaka“ bendruomenės rezultatas – ugdoma įvairiais būdais mąstanti, kurianti ir bendradarbiaujanti asmenybė, pasiekama asmeninė sėkmė.

Šiuo metu Šiaulių lopšelis-darželis „Pasaka“ dalyvauja Ekseterio universiteto (Didžioji Britanija), Humanitarinių, menų ir socialinių mokslų fakulteto, Edukologijos mokyklos vykdomame „Mąstymo mokyklos“ akreditacijos procese:

<https://education.exeter.ac.uk/thinkingschools/accreditation/accreditation/#a1>